

آزمون قانون اساسی

♦ ویژه آزمون‌های وکالت

کارشناسی ارشد، دکتری و استخدامی

متن قانون اساسی

نظریات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

ارائه نکات مهم آزمونی

درسنامه تطبیقی اصول قانون اساسی در قالب جدول

سوالات سنوات گذشته و تألیفی (۱۰۰۰ تست) با پاسخ تشریحی

مؤلفین:

حامد عالی (دانش پژوه دکتری حقوق عمومی دانشگاه تهران)

محمد حسین مهر تاش (دانش آموخته حقوق عمومی دانشگاه تهران)

انتشارات
اندیشه ارشد

فهرست

۱۳	مقدمه
۳۴	فصل اول: اصول کلی
۴۷	اصل ششم: اداره امور کشور به اتکاء آرا عمومی
۴۸	اصل هفتم: تعیین شوراها به عنوان ارکان تصمیم گیری و اداره امور کشور
۴۹	اصل هشتم: امر به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای همگانی
۵۰	اصل نهم: تفکیک ناپذیری آزادی، استقلال، وحدت و تمامیت ارضی کشور
۵۲	اصل دهم: جهت دهی قوانین و مقررات برای آسان کردن خانواده
۵۲	اصل یازدهم: وظیفه دولت برای ائتلاف و اتحاد ملل اسلامی به عنوان یک امت
۵۳	اصل دوازدهم: تعیین دین و مذهب رسمی ایران و اعلام احترام کامل برای سایر مذاهب اسلامی
۵۶	اصل سیزدهم: تعیین اقلیت‌های دینی شناخته شده
۵۷	اصل چهاردهم: عمل به اخلاق حسنه، قسط و عدل در خصوص افراد غیرمسلمان
۵۹	فصل دوم: زبان، خط، تاریخ و پرچم رسمی کشور
۵۹	اصل پانزدهم: تعیین زبان فارسی به عنوان زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران
۶۰	اصل شانزدهم: الزام تدریس زبان عربی در مدارس به عنوان زبان قرآنی و علوم اسلامی
۶۱	اصل هفدهم: تعیین هجرت پیامبر اسلام به عنوان مبدا تاریخ رسمی کشور
۶۲	اصل هجدهم: تعیین ویژگی‌های پرچم جمهوری اسلامی ایران
۶۳	فصل سوم: حقوق ملت
۶۳	اصل نوزدهم: تأیید و تأکید بر تساوی حقوق مردم ایران
۶۳	اصل بیستم: حمایت یکسان قانون از همه افراد ملت اعم زن و مرد
۶۴	اصل بیست و یکم: تعیین وظائف دولت برای تضمین حقوق زن در تمام جهات
۶۵	اصل بیست و دوم: مصونیت حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض
۶۷	اصل بیست و سوم: ممنوعیت تفتیش عقاید
۶۹	اصل بیست و چهارم: آزادی نشریات و مطبوعات در بیان مطالب

اصل بیست و پنجم: ممنوعیت بازرسی نامه ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی و افشای مخابرات و سانسور و استراق سمع و هرگونه تجسس

۷۰

اصل بیست و ششم: آزادی فعالیت احزاب، جمعیت ها، انجمن های سیاسی، صنفی، اسلامی و اقلیت های دینی

۷۱

اصل بیست و هفتم: آزادی تشکیل اجتماعات و راه پیمایی ها

۷۳

اصل بیست و هشتم: حق داشتن شغل و وظیفه دولت برای ایجاد اشتغال

۷۴

اصل بیست و نهم: حق برخورداری از تامین اجتماعی و وظیفه دولت برای تامین آن

۷۶

اصل سی ام: وظیفه دولت برای آموزش و پرورش رایگان و گسترش تحصیلات عالی رایگان تا سرحد خودکفایی کشور

۷۷

اصل سی و یکم: حق داشتن مسکن برای هر فرد و خانواده ایرانی

۷۹

اصل سی و دوم: ممنوعیت دستگیری خود سرانه افراد

۸۰

اصل سی و سوم: ممنوعیت تبعید غیر قانونی

۸۲

اصل سی و چهارم: مسلم دانستن دادخواهی به عنوان حق هر فرد

۸۲

اصل سی و پنجم: حق انتخاب وکیل در دادگاه ها

۸۳

اصل سی و ششم: انحصار حکم به مجازات و اجرای آن از طریق دادگاه صالح و قانون

۸۴

اصل سی و هفتم: ضرورت اثبات جرم افراد در دادگاه صالح (اصل براءت)

۸۴

اصل سی و هشتم: ممنوعیت شکنجه و اجبار افراد به شهادت، اقرار یا سوگند

۸۵

اصل سی و نهم: ممنوعیت هتک حرمت و حیثیت افراد بازداشت شده، زندانی و تبعیدی

۸۶

اصل چهلم: منع اضرار به غیر و تجاوز به منافع عمومی

۸۷

اصل چهل و یکم: حق داشتن تابعیت کشور ایران برای هر ایرانی

۸۹

اصل چهل و دوم: حق ورود اتباع خارجه به تابعیت ایران

۹۱

فصل چهارم: اقتصاد و امور مالی

۹۳

اصل چهل و سوم: اساس اقتصاد جمهوری اسلامی ایران

۹۳

اصل چهل و چهارم: استوار بودن نظام اقتصادی ایران بر سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی

۹۸

اصل چهل و پنجم: در اختیار حکومت اسلامی قرار گرفتن انفال و ثروت های عمومی

۱۰۳

اصل چهل و ششم: پذیرش مالکیت افراد نسبت به حاصل کسب و کار خویش

۱۰۵

اصل چهل و هفتم: احترام به مالکیت شخصی اموال مشروع

۱۰۶

اصل چهل و هشتم: منع تبعیض در بهره برداری از منابع طبیعی و درآمدهای ملی و توزیع فعالیت‌های اقتصادی در سطح استان‌ها
۱۰۷

اصل چهل و نهم: وظیفه دولت در ستاندن ثروت‌های نامشروع و رد آن به صاحبان اصلی یا بیت‌المال
۱۰۸
اصل پنجاهم: تلقی حفاظت محیط زیست به عنوان وظیفه عمومی
۱۱۰

اصل پنجاه و یکم: انحصار وضع
۱۱۱

اصل پنجاه و دوم: وظیفه دولت در تهیه و تصویب بودجه کل کشور
۱۱۲

اصل پنجاه و سوم: تمرکز دریافت‌های دولت در خزانه داری کل و لزوم پرداخت ها به موجب قانون
۱۱۷

اصل پنجاه و چهارم: فعالیت دیوان محاسبات کشور زیر نظر مجلس شورای اسلامی
۱۱۹

اصل پنجاه و پنجم: رسیدگی یا حسابرسی دیوان محاسبات کشور به حساب‌های وزارتخانه‌ها
۱۲۰

فصل پنجم: حق حاکمیت ملت و قوای ناشی از آن
۱۲۲

اصل پنجاه و ششم: حاکم بودن انسان بر سرنوشت خویش به عنوان حق الهی
۱۲۲

اصل پنجاه و هفتم: تعیین قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران و استقلال آنها
۱۲۳

اصل پنجاه و هشتم: اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی
۱۲۴

اصل پنجاه و نهم: امکان اعمال قوه مقننه از طریق همه پرسی و مراجعه مستقیم به آراء مردم
۱۲۵

اصل شصتم: اعمال قوه مجریه از طریق رهبری، رئیس جمهور و وزراء
۱۲۷

اصل شصت و یکم: اعمال قوه قضاییه از طریق دادگاه‌های دادگستری
۱۲۸

فصل ششم: قوه مقننه
۱۳۰

اصل شصت و دوم: تشکیل مجلس شورای اسلامی از نمایندگان ملت
۱۳۰

اصل شصت و سوم: تعیین دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی
۱۳۰

اصل شصت و چهارم: تعیین عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی
۱۳۲

اصل شصت و پنجم: تعیین نصاب رسمیت جلسات مجلس شورای اسلامی
۱۳۵

اصل شصت و ششم: مواردی که باید به موجب آیین‌نامه داخلی مجلس باشد
۱۳۷

اصل شصت و هفتم: الزام نمایندگان به اتیان سوگند و امضای متن قسم نامه
۱۳۹

اصل شصت و هشتم: شرایط توقف انتخابات مجلس شورای اسلامی و ادامه فعالیت مجلس سابق
۱۴۱

اصل شصت و نهم: علنی بودن مذاکرات مجلس شورای اسلامی و الزام به اطلاع رسانی گزارش کامل آن
۱۴۳

- اصل هفتادم: حق شرکت رئیس جمهور و معاونان او و وزیران در جلسات علنی مجلس و الزام وزیران در صورت درخواست نمایندگان ۱۴۷
- اصل هفتاد و یکم: حق مجلس به وضع قانون در عموم مسائل در حدود قانون اساسی ۱۵۰
- اصل هفتاد و دوم: عدم اختیار مجلس شورای اسلامی در وضع قوانین مغایر با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و قانون اساسی ۱۵۱
- اصل هفتاد و سوم: صلاحیت مجلس شورای اسلامی در شرح و تفسیر قوانین عادی ۱۵۲
- اصل هفتاد و چهارم: نحوه تقدیم لوایح و طرح‌های قانونی به مجلس شورای اسلامی ۱۵۵
- اصل هفتاد و پنجم: شرایط قابل طرح بودن طرح‌ها و پیشنهادات نمایندگان راجع به لوایح قانونی ۱۵۷
- اصل هفتاد و ششم: حق مجلس شورای اسلامی به تحقیق و تفحص در تمام امور کشور ۱۶۲
- اصل هفتاد و هفتم: الزام تصویب عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادهای، و موافقت نامه‌های بین المللی توسط مجلس شورای اسلامی ۱۶۴
- اصل هفتاد و هشتم: ممنوعیت تغییر خطوط مرزی ۱۷۲
- اصل هفتاد و نهم: ممنوعیت برقراری حکومت نظامی ۱۷۳
- اصل هشتادم: ضرورت تصویب مجلس شورای اسلامی برای گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی توسط دولت ۱۷۶
- اصل هشتاد و یکم: ممنوعیت دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات به خارجیان ۱۷۹
- اصل هشتاد و دوم: ممنوعیت استخدام کارشناسان خارجی مگر در موارد ضرورت ۱۸۱
- اصل هشتاد و سوم: غیر قابل انتقال بودن بناها و اموال دولتی و نفایس ملی ۱۸۳
- اصل هشتاد و چهارم: مسؤول بودن هر نماینده در برابر تمام ملت ۱۸۵
- اصل هشتاد و پنجم: قائم به شخص بودن سمت نمایندگی ۱۸۹
- اصل هشتاد و ششم: آزادی مطلق نمایندگان در اظهارنظر و رأی خود ۱۹۹
- اصل هشتاد و هفتم: وظیفه رئیس جمهور در اخذ رأی اعتماد برای هیأت وزیران ۲۰۳
- اصل هشتاد و هشتم: نحوه سؤال نمایندگان از رئیس جمهور و وزیران ۲۰۵
- اصل هشتاد و نهم: نحوه استیضاح وزیر، هیأت وزیران و رئیس جمهور ۲۰۹
- اصل نودم: عرضه شکایت افراد از طرز کار قوای سه‌گانه به مجلس ۲۱۴
- اصل نود و یکم: ترتیب و ترکیب اعضای شورای نگهبان ۲۱۷
- اصل نود و دوم: مدت عضویت اعضای شورای نگهبان ۲۱۹

- ۲۲۰ اصل نود و سوم: عدم اعتبار قانونی مجلس بدون وجود شورای نگهبان
- ۲۲۱ اصل نود و چهارم: ارسال کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به شورای نگهبان به منظور انطباق با موازین اسلامی و قانون اساسی و اعلام نظر
- ۲۲۵ اصل نود و پنجم: استمهال شورای نگهبان برای اعلام نظر
- ۲۲۶ اصل نود و ششم: نحوه تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس با احکام اسلام و قانون اساسی توسط شورای نگهبان
- ۲۲۹ اصل نود و هفتم: اختیار اعضای شورای نگهبان برای حضور در مجلس جهت تسريع در کار و وجوب حضور آنها در هنگام فوریت تصویب طرح‌ها و لوایح
- ۲۳۰ اصل نود و هشتم: تفسیر اصول قانون اساسی توسط شورای نگهبان
- ۲۳۲ اصل نود و نهم: نظارت شورای نگهبان بر انتخابات و مراجعه به آرای عمومی و همه‌پرسی
- ۲۳۵ **فصل هفتم: شوراها**
- ۲۳۵ اصل یکصد: اداره امور روستا، شهر، شهرستان و استان با نظارت شوراهاى مربوط
- ۲۳۷ اصل یکصد و یکم: تشکیل شورای عالی استان‌ها
- ۲۳۸ اصل یکصد و دوم: اختیار شورای عالی استان‌ها برای تهیه طرح و ارائه آن
- ۲۴۰ اصل یکصد و سوم: وظیفه رعایت تصمیمات شوراها توسط مقامات کشوری
- ۲۴۱ اصل یکصد و چهارم: تشکیل شوراهای صنفی در واحدها
- ۲۴۳ اصل یکصد و پنجم: الزام مخالف نبودن تصمیمات شوراها با موازین اسلام و قوانین کشور
- ۲۴۳ اصل یکصد و ششم: انحلال شوراها در صورت انحراف از وظایف قانونی
- ۲۴۶ **فصل هشتم: رهبر یا شورای رهبری**
- ۲۴۶ اصل یکصد و هفتم: نحوه تعیین رهبر
- ۲۴۷ اصل یکصد و هشتم: تعداد و شرایط خبرگان رهبری
- ۲۵۰ اصل یکصد و نهم: شرایط و صفات رهبر
- ۲۵۱ اصل یکصد و دهم: وظایف و اختیارات رهبر
- ۲۵۸ اصل یکصد و یازدهم: برکنار شدن رهبر از مقام خود و نحوه تعیین رهبر جدید در صورت فوت، کناره‌گیری یا عزل
- ۲۶۳ اصل یکصد و دوازدهم: مجمع تشخیص مصلحت نظام و وظایف آن

اصل یکصد و سیزدهم: رئیس جمهور، عالی ترین مقام رسمی کشور پس از مقام رهبری، مسئول اجرای قانون اساسی و رئیس قوه مجریه

۲۷۳

اصل یکصد و چهاردهم: تعیین مدت دوره رئیس جمهور

۲۷۶

اصل یکصد و پانزدهم: تعیین اوصاف و شرایط داوطلبان ریاست جمهوری

۲۷۶

اصل یکصد و شانزدهم: اعلام آمادگی نامزدهای ریاست جمهوری

۲۷۷

اصل یکصد و هفدهم: نحوه و نصاب انتخاب رئیس جمهور با آراء شرکت کنندگان در انتخابات

۲۷۸

اصل یکصد و هجدهم: نظارت شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری

۲۸۰

اصل یکصد و نوزدهم: انتخاب رئیس جمهور جدید پیش از پایان دوره قبلی

۲۸۱

اصل یکصد و بیستم: تأخیر برگزاری انتخابات در صورت فوت نامزدهای ریاست جمهوری

۲۸۱

اصل یکصد و بیست و یکم: یادکردن سوگند و

۲۸۳

اصل یکصد و بیست و دوم: مسئولیت رئیس جمهور در برابر ملت، رهبر و مجلس شورا اسلامی

۲۸۵

اصل یکصد و بیست و سوم: وظیفه رئیس جمهور در امضای مصوبات مجلس و نتیجه همه پرسی

۲۸۶

اصل یکصد و بیست و چهارم: اختیار رئیس جمهور به داشتن معاونان برای اجرای وظایف خود

۲۸۸

اصل یکصد و بیست و پنجم: امضای عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای دولت ایران

۲۸۸

با سایر دولت‌ها توسط رئیس جمهور

۲۸۹

اصل یکصد و بیست و ششم: مسئولیت مستقیم رئیس جمهور در امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی

۲۹۳

اصل یکصد و بیست و هفتم: اختیار رئیس جمهور برای تعیین نمایندگان ویژه در موارد خاص

۲۹۴

اصل یکصد و بیست و هشتم: تعیین سفیران و امضاء و پذیرش استوارنامه آنان توسط رئیس جمهور

۲۹۸

اصل یکصد و بیست و نهم: اعطای نشان‌های دولتی توسط رئیس جمهور

۲۹۹

اصل یکصد و سی ام: تقدیم استعفاى رئیس جمهور به رهبر

۲۹۹

اصل یکصد و سی و یکم: اداره امور دولت توسط معاون اول در صورت فوت، عزل، استعفا یا بیماری رئیس جمهور تا انتخاب رئیس جمهور جدید

۳۰۰

اصل یکصد و سی و دوم: عدم امکان استیضاح یا ابراز رای عدم اعتماد به وزرا و تجدیدنظر در قانون اساسی و همه پرسی در شرایط موضوع اصل یکصد سی و یکم

۳۰۲

اصل یکصد و سی و چهارم: ریاست هیأت وزیران توسط رئیس جمهور

۳۰۴

اصل یکصد و سی و ششم: امکان عزل وزیران توسط رئیس جمهور ۳۱۰

اصل یکصد و سی و هفتم: مسئولیت فردی و جمعی وزیران در برابر رئیس جمهور و مجلس ۳۱۳

اصل یکصد و سی و نهم: لزوم تصویب هیأت وزیران در صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری ۳۱۹

اصل یکصد و چهلم: رسیدگی به اتهام رئیس جمهور و معاونان او و وزیران ۳۲۴

اصل یکصد و چهل و یکم: ممنوعیت داشتن بیش از یک شغل دولتی و استثنای آن ۳۲۵

اصل یکصد و چهل و دوم: رسیدگی به دارایی رهبر، رئیس جمهور و معاونان او، وزیران و همسر و فرزندان آنان ۳۳۲

اصل یکصد و چهل و سوم: ارتش و نقش پاسداری از استقلال، تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی ایران ۳۳۳

اصل یکصد و چهل و چهارم: لزوم اسلامی بودن ارتش جمهوری اسلامی ایران ۳۳۴

اصل یکصد و چهل و پنجم: ممنوعیت عضویت خارجیان در ارتش و نیروهای انتظامی ۳۳۵

اصل یکصد و چهل و ششم: ممنوعیت اسقرار پایگاه های نظامی خارجی در کشور ۳۳۶

اصل یکصد و چهل و هفتم: استفاده از افراد و تجهیزات فنی ارتش در زمان صلح ۳۳۶

اصل یکصد و چهل و هشتم: ممنوعیت بهره برداری شخصی از وسایل و امکانات ارتش ۳۳۷

اصل یکصد و چهل و نهم: قانونی بودن ترفیع و سلب درجه نظامیان ۳۳۸

اصل یکصد و پنجاهم: تداوم فعالیت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای نگهبانی از انقلاب ۳۳۸

اصل یکصد و پنجاه و یکم: وظیفه دولت در آموزش نظامی همگانی ۳۳۹

فصل دهم: سیاست خارجی ۳۴۱

اصل یکصد و پنجاه و دوم: اصول سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران ۳۴۱

اصل یکصد و پنجاه و سوم: ممنوعیت انعقاد قراردادی که موجب سلطه بیگانه شود ۳۴۱

اصل یکصد و پنجاه و چهارم: سعادت انسان در کل جامعه بشری آرمان جمهوری اسلامی ایران ۳۴۳

اصل یکصد و پنجاه و پنجم: اعطای پناهندگی سیاسی به متقاضیان ۳۴۴

فصل یازدهم: قوه قضائیه ۳۴۵

اصل یکصد و پنجاه و ششم: وظایف قوه قضائیه ۳۴۵

اصل یکصد و پنجاه و هفتم: تعیین رئیس قوه قضائیه ۳۴۷

اصل یکصد و پنجاه و هشتم: وظایف رئیس قوه قضائیه ۳۴۸

۱۲ | آزمون قانون اساسی

- ۳۵۳ اصل یکصد و پنجاه و نهم: تعیین دادگستری به عنوان مرجع رسمی تظلمات و شکایات
- ۳۵۴ اصل یکصد و شصتم: مسئولیت و وظایف وزیر دادگستری و نحوه انتخاب وی
- ۳۵۷ اصل یکصد و شصت و یکم: تشکیل دیوان عالی کشور برای نظارت بر اجرای صحیح قوانین در محاکم
- ۳۵۹ اصل یکصد و شصت و دوم: اوصاف رئیس دیوان عالی کشور و دادستان کل و نحوه انتخاب آنها
- ۳۶۱ اصل یکصد و شصت و سوم: قانونی بودن صفات و شرایط قاضی
- ۳۶۱ اصل یکصد و شصت و چهارم: ممنوعیت انفصال یا تغییر محل خدمت و سمت قاضی
- ۳۶۵ اصل یکصد و شصت و پنجم: اصل علنی بودن محاکمات
- ۳۶۶ اصل یکصد و شصت و ششم: ضرورت مستدل و مستند بودن احکام دادگاه‌ها
- ۳۶۷ اصل یکصد و شصت و هفتم: وظیفه قاضی در یافتن حکم دعاوی
- ۳۶۸ اصل یکصد و شصت و هشتم: علنی بودن رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی با حضور هیأت منصفه
- ۳۷۰ اصل یکصد و شصت و نهم: جرم نبودن رفتار افراد به استناد قانون مؤخر
- اصل یکصد و هفتماد: خودداری قضات از اجرای تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولتی مخالف با قوانین و مقررات اسلامی یا خارج از حدود و اختیارات قوه مجریه
- ۳۷۵ اصل یکصد و هفتاد و یکم: جبران خسارت افراد در موارد تقصیر و اشتباه قاضی
- ۳۷۶ اصل یکصد و هفتاد و دوم: تشکیل محاکم نظامی
- ۳۷۹ اصل یکصد و هفتاد و سوم: تأسیس دیوان عدالت اداری
- ۳۸۰ اصل یکصد و هفتاد و چهارم: تشکیل سازمان بازرسی کل کشور
- ۳۸۳ **فصل دوازدهم: صدا و سیما**
- ۳۸۳ اصل یکصد و هفتاد و پنجم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
- ۳۸۸ **فصل سیزدهم: شورای عالی امنیت ملی**
- ۳۸۸ اصل یکصد و هفتاد و ششم: تشکیل شورای عالی امنیت ملی
- ۳۹۳ **فصل چهاردهم: بازنگری در قانون اساسی**
- ۳۹۳ اصل یکصد و هفتاد و هفتم: نحوه بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبین نهادهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه ایران بر اساس اصول و ضوابط اسلامی است که انعکاس خواست قلبی امت اسلامی می‌باشد. ماهیت انقلاب عظیم اسلامی ایران و روند مبارزه مردم مسلمان از ابتدا تا پیروزی که در شعارهای قاطع و کوبنده همه قشرهای مردم تبلور می‌یافت این خواست اساسی را مشخص کرده و اکنون در طلیعه این پیروزی بزرگ ملت ما با تمام وجود نیل به آن را می‌طلبید. ویژگی بنیادی این انقلاب نسبت به دیگر نهضت‌های ایران در سده اخیر مکتبی و اسلامی بودن آن است، ملت مسلمان ایران پس از گذر از نهضت ضد استبدادی مشروطه و نهضت ضد استعماری ملی شدن نفت به این تجربه گرانبار دست یافت که علت اساسی و مشخص عدم موفقیت این نهضت‌ها مکتبی نبودن مبارزات بوده است. گرچه در نهضت‌های اخیر خط فکری اسلامی و رهبری روحانیت مبارز سهم اصلی و اساسی را بر عهده داشت، ولی به دلیل دور شدن این مبارزات از مواضع اصیل اسلامی، جنبش‌ها به سرعت به رکورد کشانده شد. از اینجا وجدان بیدار ملت به رهبری مرجع عالیقدر تقلید حضرت آیت الله العظمی امام خمینی(ره) ضرورت پیگیری خط نهضت اصیل مکتبی و اسلامی را دریافت و این بار روحانیت مبارز کشور که همواره در صف مقدم نهضت‌های مردمی بوده و نویسندگان و روشنفکران متعهد با رهبری ایشان تحرک نوینی یافت. (آغاز نهضت اخیر ملت ایران در سال هزار و سیصد و هشتاد و دو هجری قمری برابر با هزار و سیصد و چهل و یک هجری شمسی می‌باشد).

طلیعه نهضت

اعتراض در هم کوبنده امام خمینی(ره) به توطئه آمریکایی «انقلاب سفید» که گامی در جهت تثبیت پایه‌های حکومت استبداد و تحکیم وابستگی سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران به امپریالیزم جهانی بود عامل حرکت یکپارچه ملت گشت و متعاقب آن انقلاب عظیم و خونبار امت اسلامی در خردادماه ۴۲ که در حقیقت نقطه آغاز شکوفایی این قیام شکوهمند و گسترده بود مرکزیت امام را به عنوان رهبری اسلامی تثبیت و مستحکم نمود و علی‌رغم تبعید ایشان از ایران در پی اعتراض به قانون ننگین کاپیتولاسیون (مصونیت مستشاران آمریکایی) پیوند مستحکم امت با امام همچنان استمرار یافت و ملت مسلمان و به ویژه روشنفکران متعهد و روحانیت مبارز راه خود را در میان تبعید و زندان، شکنجه و اعدام ادامه دادند. در این میان قشر آگاه و مسئول جامعه در سنگر مسجد، حوزه‌های علمیه و دانشگاه به روشنگری و با الهام از مکتب انقلابی و پربار اسلام تلاش پی‌گیر و ثمربخشی را در بالا بردن سطح آگاهی و هوشیاری مبارزاتی و مکتبی ملت مسلمان آغاز کرد. رژیم استبداد که سرکوبی نهضت اسلامی را با حمله دژخیمانه به فیضیه و دانشگاه و همه کانون‌های پرخروش انقلاب آغاز نموده بود به مذبوحانه‌ترین اقدامات ددمنشانه جهت رهایی از خشم انقلابی مردم دست زد و در این میان جوخه‌های اعدام، شکنجه‌های قرون وسطایی و زندان‌های درازمدت، بهایی بود که ملت مسلمان ما به نشانه عزم راسخ خود به ادامه مبارزه می‌پرداخت. خون صدها زن و مرد

جوان و با ایمان که سحرگاهان در میدان‌های تیر فریاد «الله اکبر» سر می‌دادند یا در میان کوچه و بازار هدف گلوله‌های دشمن قرار می‌گرفتند انقلاب اسلامی را تداوم بخشید، بیانی‌ها و پیام‌های پی‌درپی امام به مناسبت‌های مختلف، آگاهی و عزم امت اسلامی را عمق و گسترش هر چه فزون‌تر داد.

حکومت اسلامی

طرح حکومت اسلامی بر پایه ولایت فقیه که در اوج خفقان و اختناق رژیم استبدادی از سوی امام خمینی ارائه شد انگیزه مشخص و منسجم نوینی را در مردم مسلمان ایجاد نمود و راه اصیل مبارزه مکتبی اسلام را گشود که تلاش مبارزان مسلمان و متعهد را در داخل و خارج کشور فشرده‌تر ساخت در چنین خطی نهضت ادامه یافت تا سرانجام نارضایی‌ها و شدت خشم مردم بر اثر فشار و اختناق روزافزون در داخل و افشاگری و انعکاس مبارزه به وسیله روحانیت و دانشجویان مبارز در سطح جهانی، بنیان‌های حاکمیت رژیم را به شدت متزلزل کرد و به ناچار رژیم و اربابانش مجبور به کاستن از فشار و اختناق و به اصطلاح باز کردن فضای سیاسی کشور شدند تا به گمان خویش دریچه اطمینانی به منظور پیشگیری از سقوط حتمی خود بگشایند. اما ملت برآشفته و آگاه و مصمم به رهبری قاطع و خلل‌ناپذیر امام، قیام پیروزمند و یکپارچه خود را به طرز گسترده و سراسری آغاز نمود.

خشم ملت

انتشار نامه توهین‌آمیز به ساحت مقدس روحانیت و به ویژه امام خمینی در ۱۷ دی ۱۳۵۶ از طرف رژیم حاکم این حرکت را سریع‌تر نمود و باعث انفجار خشم مردم در سراسر کشور شد و رژیم برای مهار کردن آتش‌فشان خشم مردم کوشید این قیام معترضان را با به خاک و خون کشیدن خاموش کند اما این خود خون بیشتری در رگ‌های انقلاب جاری ساخت و طپش‌های پی‌درپی انقلاب در هفتم‌ها و چهلم‌های یاد بود شهدای انقلاب، حیات و گرمی و جوشش یکپارچه و هر چه فزون‌تری به این نهضت در سراسر کشور بخشید و در ادامه و استمرار حرکت مردم تمامی سازمان‌های کشور با اعتصاب یکپارچه خود و شرکت در تظاهرات خیابانی در سقوط رژیم استبدادی مشارکت فعالانه جستند. همبستگی گسترده مردان و زنان از همه اقشار و جناح‌های مذهبی و سیاسی در این مبارزه به طرز چشمگیری تعیین کننده بود، و مخصوصاً زنان به شکل بارزی در تمامی صحنه‌های این جهاد بزرگ حضور فعال و گسترده‌ای داشتند، صحنه‌هایی از آن نوع که مادری را با کودکی در آغوش، شتابان به سوی میدان نبرد و لوله‌های مسلسل نشان می‌داد بیانگر سهم عمده و تعیین کننده این قشر بزرگ جامعه در مبارزه بود.

بهایی که ملت پرداخت

نهال انقلاب پس از یک‌سال و اندی مبارزه مستمر و پیگیر با باروری از خون بیش از شصت هزار شهید و صدهزار زخمی و معلول و با بر جای نهادن میلیاردها تومان خسارت مالی در میان فریادهای: «استقلال، آزادی، حکومت اسلامی» به ثمر نشست و این نهضت عظیم که با تکیه بر ایمان و وحدت و قاطعیت رهبری در مراحل حساس و هیجان‌آمیز نهضت و نیز فداکاری ملت به پیروزی رسید موفق به درهم کوبیدن تمام محاسبات و مناسبات و نهادهای امپریالیستی گردید که در نوع خود سرفصل جدیدی بر انقلابات گسترده مردمی در جهان شد. ۲۱ و ۲۲ بهمن سال یکهزار و سیصد و پنجاه و هفت روزهای فرو

ریختن بنیاد شاهنشاهی شد و استبداد داخلی و سلطه خارجی متکی بر آن را در هم شکست و با این پیروزی بزرگ طلیعه حکومت اسلامی که خواست دیرینه مردم مسلمان بود نوید پیروزی نهایی را داد. ملت ایران به طور یکپارچه و با شرکت مراجع تقلید و علمای اسلام و مقام رهبری در همه پرسی جمهوری اسلامی تصمیم نهایی و قاطع خود را بر ایجاد نظام نوین جمهوری اسلامی اعلام کرد و با اکثریت ۹۸/۲٪ به نظام جمهوری اسلامی رای مثبت داد. اکنون قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به عنوان بیانگر نهادها و مناسبات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جامعه باید راهگشای تحکیم پایه‌های حکومت اسلامی و ارائه دهنده طرح نوین نظام حکومتی بر ویرانه‌های نظام طاغوتی قبلی گردد.

شیوه حکومت در اسلام

حکومت از دیدگاه اسلام، برخاسته از موضع طبقاتی و سلطه‌گری فردی یا گروهی نیست بلکه تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر است که به خود سازمان می‌دهد تا در روند تحول فکری و عقیدتی راه خود را به سوی هدف نهایی (حرکت به سوی الله) بگشاید. ملت ما در جریان تکامل انقلابی خود از غبارها و زنگارهای طاغوتی زدوده شد و از آمیزه‌های فکری بیگانه خود را پاک نمود و به مواضع فکری و جهان بینی اصیل اسلامی بازگشت اکنون بر آن است که با موازین اسلامی جامعه نمونه (اسوه) خود را بنا کند. بر چنین پایه‌ای، رسالت قانون اساسی این است که زمینه‌های اعتقادی نهضت را عینیت بخشد و شرایطی را به وجود آورد که در آن انسان با ارزش‌های والا و جهان شمول اسلامی پرورش یابد. قانون اساسی با توجه به محتوای اسلامی انقلاب ایران که حرکتی برای پیروزی تمامی مستضعفین بر مستکبرین بود زمینه تداوم این انقلاب را در داخل و خارج کشور فراهم می‌کند؛ به ویژه در گسترش روابط بین‌المللی، با دیگر جنبش‌های اسلامی و مردمی می‌کوشد تا راه تشکیل امت واحد جهانی را هموار کند. (إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّبِعُونِ) و استمرار مبارزه در نجات ملل محروم و تحت ستم در تمامی جهان قوام یابد با توجه به ماهیت این نهضت بزرگ، قانون اساسی تضمین‌گر نفی هر گونه استبداد فکری و اجتماعی و انحصار اقتصادی می‌باشد و در خط گسستن از سیستم استبدادی، و سپردن سرنوشت مردم به دست خودشان تلاش می‌کند. (وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ). در ایجاد نهادها و بنیادهای سیاسی که خود پایه تشکیل جامعه است بر اساس تلقی مکتبی، صالحان عهده‌دار حکومت و اداره مملکت می‌گردند. (أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ) و قانون‌گذاری که مبین ضابطه‌های مدیریت اجتماعی است بر مدار قرآن و سنت، جریان می‌یابد. بنابراین نظارت دقیق و جدی از ناحیه اسلام شناسان عادل و پرهیزکار و متعهد (فقهای عادل) امری محتوم و ضروری است و چون هدف از حکومت، رشد دادن انسان در حرکت به سوی نظام الهی است (وَأِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ) تا زمینه بروز و شکوفایی استعدادها به منظور تجلی ابعاد خداگونگی انسان فراهم آید (تَخَلَّقُوا بِأَخْلَاقِ اللَّهِ) و این جز در گرو مشارکت فعال و گسترده تمامی عناصر اجتماع در روند تحول جامعه نمی‌تواند باشد با توجه به این جهت، قانون اساسی زمینه چنین مشارکتی را در تمام مراحل تصمیم‌گیری‌های سیاسی و سرنوشت‌ساز برای همه افراد اجتماع فراهم می‌سازد تا در مسیر تکامل انسان هر فردی خود دست اندرکار و مسئول رشد و ارتقاء و رهبری گردد که این همان تحقق حکومت مستضعفین در زمین خواهد بود. (وَتُزَيِّدُ أَنْ نُمَنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أُمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ)

ولایت فقیه عادل

بر اساس ولایت امر و امامت مستمر، قانون اساسی زمینه تحقق رهبری فقیه جامع‌الشرایطی را که از طرف مردم به عنوان رهبر شناخته می‌شود (مَجَارِیَ الْأُمُورِ بِيَدِ الْعُلَمَاءِ بِاللَّهِ الْأَمَنَاءِ عَلَى خَلَالِهِ وَ خَرَامِهِ) آماده می‌کند تا ضامن عدم انحراف سازمان‌های مختلف از وظایف اصیل اسلامی خود باشد.

اقتصاد وسیله است نه هدف

در تحکیم بنیادهای اقتصادی، اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست نه همچون دیگر نظام‌های اقتصادی تمرکز و تکاثر ثروت و سودجویی، زیرا که در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدین جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب و فساد و تباهی می‌شود؛ ولی در اسلام اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظاری جز کارائی بهتر در راه وصول به هدف نمی‌توان داشت با این دیدگاه برنامه اقتصادی اسلامی فراهم کردن زمینه مناسب برای بروز خلاقیت‌های متفاوت انسانی است و بدین جهت تأمین امکانات مساوی و متناسب و ایجاد کار برای همه افراد و رفع نیازهای ضروری جهت استمرار حرکت تکاملی او بر عهده حکومت اسلامی است.

زن در قانون اساسی

در ایجاد بنیادهای اجتماعی اسلامی، نیروهای انسانی که تاکنون در خدمت استثمار همه جانبه خارجی بودند هویت اصلی و حقوق انسانی خود را باز می‌یابند و در این بازیابی طبیعی است که زنان به دلیل ستم بیشتری که تاکنون از نظام طاغوتی متحمل شده‌اند استیفای حقوق آنان بیشتر خواهد بود. خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده که زمینه‌ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد یابنده انسان است اصل اساسی بوده و فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است. زن در چنین برداشتی از واحد خانواده، از حالت (شیء بودن) و یا (ابزار کار بودن) در خدمت اشاعه مصرف زدگی و استثمار، خارج شده و ضمن بازیافتن وظیفه خطیر و پرارج مادری در پرورش انسان‌های مکتبی پیش آهنگ خود هم‌رمز مردان در میدان‌های فعال حیات می‌باشد و در نتیجه پذیرای مسؤولیتی خطیرتر و در دیدگاه اسلامی برخوردار از ارزش و کرامتی والاتر خواهد بود.

ارتش مکتبی

در تشکیل و تجهیز نیروهای دفاعی کشور توجه بر آن است که ایمان و مکتب، اساس و ضابطه باشد، بدین جهت ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب در انطباق با هدف فوق شکل داده می‌شوند و نه تنها حفظ و حراست از مرزها بلکه با رسالت مکتبی یعنی جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان را نیز عهده‌دار خواهند بود (وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ)

قضا در قانون اساسی

مسأله قضا در رابطه با پاسداری از حقوق مردم در خط حرکت اسلامی، به منظور پیشگیری از انحرافات موضعی در درون امت اسلامی امری است حیاتی، از این رو ایجاد سیستم قضایی بر پایه عدل اسلامی و متشکل از قضاات عادل و آشنا به ضوابط دقیق دینی پیش‌بینی شده است؛ این نظام به دلیل حساسیت بنیادی و دقت در مکتبی بودن آن لازم است به دور از هر نوع رابطه و مناسبات ناسالم باشد. (وَ إِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ).

قوه مجریه

قوه مجریه به دلیل اهمیت ویژه‌ای که در رابطه با اجرای احکام و مقررات اسلامی به منظور رسیدن به روابط و مناسبات عادلانه حاکم بر جامعه دارد و همچنین ضرورتی که این مسأله حیاتی در زمینه‌سازی وصول به هدف نهایی حیات خواهد داشت بایستی راهگشای ایجاد جامعه اسلامی باشد. نتیجتاً محصور شدن در هر نوع نظام دست و پاگیر پیچیده که وصول به این هدف را کند و یا خدشه‌دار کند از دیدگاه اسلامی نفی خواهد شد. بدین جهت نظام بوروکراسی که زائیده و حاصل حاکمیت‌های طاغوتی است به شدت طرد خواهد شد تا نظام اجرایی با کارایی بیشتر و سرعت افزون‌تر در اجرای تعهدات اداری به وجود آید.

وسایل ارتباط جمعی

وسایل ارتباط جمعی (رادیو - تلویزیون) بایستی در جهت روند تکاملی انقلاب اسلامی در خدمت اشاعه فرهنگ اسلامی قرار گیرد و در این زمینه از برخورد سالم اندیشه‌های متفاوت بهره جوید و از اشاعه و ترویج خصلت‌های تخریبی و ضد اسلامی جداً پرهیز کند. پیروی از اصول چنین قانونی که آزادی و کرامت ابناء بشر را سرلوحه اهداف خود دانسته و راه رشد و تکامل انسان را می‌گشاید بر عهده همگان است و لازم است که امت مسلمان با انتخاب مسئولین کاردان و مؤمن و نظارت مستمر بر کار آنان به طور فعالانه در ساختن جامعه اسلامی مشارکت جویند به امید اینکه در بنای جامعه نمونه اسلامی (اسوه) که بتواند الگو و شهیدی بر همگی مردم جهان باشد موفق گردد. (وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ).

نمایندگان

مجلس خبرگان متشکل از نمایندگان مردم، کار تدوین قانون اساسی را بر اساس بررسی پیش‌نویس پیشنهادی دولت و کلیه پیشنهادهایی که از گروه‌های مختلف مردم رسیده بود در دوازده فصل که مشتمل بر یکصد و هفتاد و پنج اصل می‌باشد در طلیعه پانزدهمین قرن هجرت پیغمبر اکرم صلی‌الله علیه و آله و سلم، بنیانگذار مکتب‌رهای بخش اسلام با اهداف و انگیزه‌های مشروح فوق به پایان رساند، به این امید که این قرن، قرن حکومت جهانی مستضعفین و شکست تمامی مستکبرین گردد.

۱. قانون اساسی قواعدی است که.... (سراسری، ارشد، ۱۳۸۷)

۱) حقوق مردم را تضمین نموده و اقتدار زمامدار را تنظیم می‌کند.
 ۲) تشکیلات نهادهای حکومتی و تکالیف مردم را بیان می‌کند.
 ۳) اقتدار زمامداری را تحلیل نموده به تشکیلات حکومتی و حقوق مردم می‌پردازد.
 ۴) به بررسی تحلیل نظام حاکم، قوای سه گانه و روابط متقابل آنها می‌پردازد.

پاسخ: حقوق اساسی به عنوان رشته‌ای در ذیل حقوق عمومی به تعیین روابط سیاسی بین فرمانبران و فرمانروایان می‌پردازد و این رشته روابط سیاسی و حقوقی این دو گروه را تنظیم می‌کند و نه کلیه روابط موجود در یک جامعه سیاسی را، زیرا در جامعه سیاسی علاوه بر روابط سیاسی و حقوقی روابط دیگری قابل ملاحظه می‌باشد، حقوق اساسی صرفاً به روابط دولت با مردم نمی‌پردازد زیرا در این رشته روابط قوا و نحوه تعامل ارکان حکومت مورد بررسی قرار می‌گیرد. قانون اساسی به عنوان یک سند حقوقی و سیاسی ملی قدرت زمامداران و حاکمان را محدود، تنظیم و تحدید می‌کند و نحوه شکل‌گیری قدرت و منشأ آن و انتقال آن به زمامداران دیگر و نحوه اجراء شدن قدرت را بیان می‌کند. امری که در قانون اساسی اهمیت بالایی دارد آن است که باید به بیان حقوق مردم و تضمین آزادی‌های مردم در برابر قدرت بپردازد. به عبارت دیگر اندیشمندان حقوق اساسی بر این باورند که در قانون اساسی باید حقوق و آزادی‌های مردم تضمین شود در غیر این صورت قانون اساسی به معنای اصلی شکل نگرفته است اگرچه به بیان اموری دیگری مانند نحوه شکل‌گیری و انتقال قدرت و... پرداخته باشد. موضوع اصلی قانون اساسی، تحلیل حقوقی سیاسی هر جامعه است و در آن حقوق و آزادی‌های مردم بیان و تضمین می‌شود. گزینه یک صحیح است.

نکته نامه: لازم به تذکر است که در آزمون‌های مختلف حقوقی، میزان توجه طراحان به مقدمه قانون اساسی، نسبت به اصول این قانون، بسیار کمتر بوده، به حدی که تعداد سؤالات طرح شده از این قسمت در آزمون‌های مختلف، به تعداد انگشتان یک دست هم نمی‌رسد.

۲. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مبین نهادهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جامعه ایران بر اساس و است. (تألیفی)

- ۱) اصول ، ضوابط اسلامی
 ۲) قانون عادی ، قانون اساسی
 ۳) عدل ، توحید
 ۴) عدل خدا در خلقت و تشریع

پاسخ: بر اساس ابتدای مقدمه قانون اساسی، گزینه یک صحیح است.

۳. آغاز نهضت ملت ایران (انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷) از چه زمانی می‌باشد؟ (تألیفی)

- ۱) ۱۳۴۲ (۲) ۱۳۴۱ (۲) ۱۳۵۷ (۳) ۱۳۵۸ (۴)

پاسخ: بر اساس ابتدای مقدمه قانون اساسی، آغاز نهضت اخیر ملت ایران (انقلاب اسلامی) در سال ۱۳۴۱ می‌باشد، بنابراین گزینه دو صحیح است. لازم به تذکر است، در سال ۱۳۴۲ اعتراض امام خمینی (ره) به توطئه آمریکایی «انقلاب سفید» صورت گرفت که عامل حرکت یکپارچه ملت گشت و متعاقب آن انقلاب خردادماه ۱۳۴۲ به وقوع پیوست و در سال ۱۳۵۸ در روزهای دهم و یازدهم فروردین ماه، مردم در همه‌پرسی شرکت و نوع حکومت

را جمهوری اسلامی تعیین کردند و در همان سال همه‌پرسی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در یازدهم و دوازدهم آذر ۱۳۵۸ برگزار شد.

۴. مطابق قانون اساسی، ویژگی بنیادی انقلاب ۱۳۵۷ نسبت به دیگر نهضت‌های ایران در سده اخیر چیست؟ (تألیفی)

(۱) جهانی بودن حرکت انقلاب	(۲) مومن به آرمان‌های اسلام
(۳) مردمی	(۴) مکتبی و اسلامی

پاسخ: بر اساس ابتدای مقدمه قانون اساسی، ویژگی بنیادی این انقلاب نسبت به دیگر نهضت‌های ایران در سده اخیر مکتبی و اسلامی بودن آن است، گزینه چهار صحیح است.

۵. با عنایت به قانون اساسی ملت مسلمان ایران پس از گذر از و به انقلاب اسلامی دست یافتند. (تألیفی)

(۱) طاغوت، ظلم
(۲) نهضت ضد استبدادی مشروطه، نهضت ضد استعماری ملی شدن نفت
(۳) طاغوت، پهلوی
(۴) طاغوت، ستمگری

پاسخ: بر اساس ابتدای مقدمه قانون اساسی، ملت مسلمان ایران پس از گذر از نهضت ضد استبدادی مشروطه و نهضت ضد استعماری ملی شدن نفت به این تجربه گرانبارا (انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷) دست یافت. گزینه دو صحیح است.

۶. مطابق قانون اساسی علت اساسی و مشخص عدم موفقیت نهضت‌های مشروطه و ملی شدن نفت چه امری است؟ (تألیفی)

(۱) مکتبی نبودن مبارزات	(۲) اسلامی نبودن مبارزات
(۳) دخالت رژیم‌های بیگانه	(۴) مردمی نبودن مبارزات

پاسخ: بر اساس ابتدای مقدمه قانون اساسی، علت اساسی و مشخص عدم موفقیت این نهضت‌ها مکتبی نبودن مبارزات بوده است. گرچه در نهضت‌های اخیر خط فکری اسلامی و رهبری روحانیت مبارز سهم اصلی و اساسی را بر عهده داشت، ولی به دلیل دور شدن این مبارزات از مواضع اصیل اسلامی، جنبش‌ها به سرعت به رکود کشانده شد، گزینه یک صحیح است.

۷. با عنایت به مقدمه قانون اساسی کدام یک از موارد زیر گامی در جهت تثبیت پایه‌های حکومت استبداد و تحکیم وابستگی سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران به امپریالیزم جهانی بود؟ (تألیفی)

(۱) انقلاب سفید	(۲) انقلاب سال ۱۳۵۷	(۳) عزم راسخ مردم	(۴) جهاد در راه خدا

پاسخ: بر اساس مقدمه قانون اساسی در بخش طلوع نهضت، اعتراض در هم کوبیده امام خمینی (ره) به توطئه آمریکایی «انقلاب سفید» که گامی در جهت تثبیت پایه‌های حکومت استبداد و تحکیم وابستگی سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران به امپریالیزم جهانی بود، گزینه یک صحیح است.

۸. طرح حکومت اسلامی بر پایه ولایت فقیه توسط چه شخص یا نهادهی ارائه شد؟ (تألیفی)

- (۱) شورای انقلاب
- (۲) مجلس موسسان قانون اساسی
- (۳) روحانیت مبارز
- (۴) امام خمینی (ره)

پاسخ: بر اساس مقدمه قانون اساسی در بخش حکومت اسلامی، طرح حکومت اسلامی بر پایه ولایت فقیه که در اوج خفقان و اختناق رژیم استبدادی از سوی امام خمینی ارائه شد، گزینه چهار صحیح است.

۹. بر اساس قانون اساسی کاستن از فشار و اختناق و به اصطلاح باز کردن فضای سیاسی کشور توسط رژیم سابق به چه منظوری صورت گرفت؟ (تألیفی)

- (۱) دریچه اطمینانی به منظور پیشگیری از سقوط حتمی
- (۲) آماده سازی فضای سیاسی برای برگشت امام (ره) از تبعید
- (۳) تبعیت از طرح آمریکایی
- (۴) جلوگیری از ورود امام (ره) به ایران

پاسخ: : بر اساس مقدمه قانون اساسی در بخش حکومت اسلامی، رژیم و اربابانش مجبور به کاستن از فشار و اختناق و به اصطلاح باز کردن فضای سیاسی کشور شدند تا به گمان خویش دریچه اطمینانی به منظور پیشگیری از سقوط حتمی خود بکشایند. گزینه یک صحیح است.

۱۰. در انقلاب اسلامی، زنان حضور فعال و گسترده‌ای داشتند. (تألیفی)

- (۱) تنها در مساجد
- (۲) در راهپیمایی‌ها
- (۳) به شکل بارزی در تمامی صحنه‌های این جهاد بزرگ
- (۴) در اعتراضات

پاسخ: بر اساس مقدمه قانون اساسی در بخش خشم ملت، زنان به شکل بارزی در تمامی صحنه‌های این جهاد بزرگ حضور فعال و گسترده‌ای داشتند، صحنه‌هایی از آن نوع که مادری را با کودکی در آغوش، شتابان به سوی میدان نبرد و لوله‌های مسلسل نشان می‌داد بیانگر سهم عمده و تعیین کننده این قشر بزرگ جامعه در مبارزه بود. گزینه سه صحیح است.

۱۱. نهضت عظیم انقلاب با تکیه بر کدام موارد به پیروزی رسید؟ (تألیفی)

- (۱) ایمان و وحدت
- (۲) فداکاری ملت
- (۳) قاطعیت رهبری در مراحل حساس و هیجان آمیز نهضت
- (۴) همه‌ی موارد.

پاسخ: بر اساس مقدمه قانون اساسی در بخش بهایی که ملت پرداخت، این نهضت عظیم که با تکیه بر ایمان و وحدت و قاطعیت رهبری در مراحل حساس و هیجان آمیز نهضت و نیز فداکاری ملت به پیروزی رسید، گزینه ۴ صحیح است.

۱۲. انقلاب مردم ایران در سال ۱۳۵۷: (تألیفی)

- (۱) به دلیل ویژگی اسلامی و مکتبی بودن مختص مردم ایران است.
- (۲) سرفصل جدیدی بر انقلابات گسترده مردمی در جهان شد.
- (۳) به دلیل اصل عدم مداخله کشورها، قابل الگو برداری نیست.
- (۴) برای اجرایی شدن آن در سایر کشورها دولت ایران می‌تواند کمک‌های مادی و معنوی ترتیب بدهد.

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت بهایی که ملت پرداخت، این نهضت عظیم که با تکیه بر ایمان و وحدت و قاطعیت رهبری در مراحل حساس و هیجان آمیز نهضت و نیز فداکاری ملت به پیروزی رسید موفق به درهم کوبیدن تمام محاسبات و مناسبات و نهادهای امپریالیستی گردید که در نوع خود سرفصل جدیدی بر انقلابات گسترده مردمی در جهان شد، بنابراین گزینه دو صحیح است، لازم به تذکر است چه در مقدمه و چه در اصول قانون اساسی به الگو بودن انقلاب اسلامی برای سایر کشورها اشاره شده است.

۱۳. بر اساس مقدمه قانون اساسی، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باید راهگشای تحکیم پایه‌های حکومت اسلامی و بر ویرانه‌های نظام طاغوتی قبلی گردد. (تألیفی)

(۱) به عنوان بیانگر نهادها و مناسبات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جامعه - ارائه دهنده طرح نوین نظام حکومتی

(۲) بر اساس موازین اسلامی - اقتدار اسلام

(۳) با تصویب ملت - پیشرف ایران اسلامی

(۴) و دیگر قوانین - پیشرفت اسلام

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش بهایی که ملت پرداخت، گزینه یک صحیح است.

۱۴. مطابق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، هدف از حکومت چیست؟

(دکتری، حقوق عمومی، ۱۳۹۳)

(۱) ایجاد رفاه اجتماعی (۲) حفظ و تأمین فردیت انسان

(۳) حفظ و تأمین استقلال و آزادی انسان (۴) رشد دادن انسان در حرکت به سوی نظام الهی

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، حکومت از دیدگاه اسلام، برخاسته از موضع طبقاتی و سلطه‌گری فردی یا گروهی نیست بلکه تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر است که به خود سازمان می‌دهد تا در روند تحول فکری و عقیدتی راه خود را به سوی هدف نهایی (حرکت به سوی الله) بگشاید، گزینه چهار صحیح است.

۱۵. حکومت از دیدگاه اسلام دارای چه خصوصیات است؟ (تألیفی)

(۱) تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر است.

(۲) برخاسته از موضع طبقاتی و سلطه‌گری فردی یا گروهی می‌باشد.

(۳) تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر نیست.

(۴) برخاسته از منافع طبقات جامعه است.

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، حکومت از دیدگاه اسلام، برخاسته از موضع طبقاتی و سلطه‌گری فردی یا گروهی نیست بلکه تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر است. گزینه یک صحیح است.

۱۶. مطابق مقدمه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رسالت قانون اساسی آن است که: (تألیفی)

- (۱) زمینه‌های اعتقادی نهضت را عینیت بخشد و شرایطی را به وجود آورد که در آن انسان با ارزش‌های والا و جهانشمول اسلامی پرورش یابد.
- (۲) تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر است.
- (۳) حقوق مردم را تنظیم نموده و اقتدار زمامدار را تنظیم می‌کند.
- (۴) انتظام قوای عمومی در جهت تضمین حقوق شهروندی است.

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، رسالت قانون اساسی این است که زمینه‌های اعتقادی نهضت را عینیت بخشد و شرایطی را به وجود آورد که در آن انسان با ارزش‌های والا و جهانشمول اسلامی پرورش یابد. قانون اساسی با توجه به محتوای اسلامی انقلاب ایران که حرکتی برای پیروزی تمامی مستضعفین بر مستکبرین بود زمینه تداوم این انقلاب را در داخل و خارج کشور فراهم می‌کند، بنابراین گزینه یک صحیح است.

نکته نامه: لازم به تذکر است در سؤالات تستی باید توجه زیادی به سؤال داشت و باید دید سؤال از ما چه چیزی را می‌خواهد؟ چه حدودی را ترسیم می‌کند؟ شاید عبارتی در کل صحیح باشد اما در یک سؤال آن عبارت به عنوان گزینه غلط انتخاب شود، مانند سؤال فوق، که رسالت قانون اساسی در مقدمه را خواسته است، بنابراین باید عبارتهای با معنای دیگری که حتی رسالت قانون اساسی هستند اما در مقدمه قانون اساسی نیامده‌اند را رد کنیم.

۱۷. با عنایت به مقدمه قانون اساسی، ملت ایران اکنون بر آن است که با جامعه نمونه (اسوه) خود را بنا کند.

(تألیفی)

- (۱) قانونمداری (۲) ظلم ستیزی (۳) مبارزه با فاصله طبقاتی (۴) موازین اسلامی

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، گزینه چهار صحیح است.

۱۸. قانون اساسی با توجه به محتوای اسلامی انقلاب ایران که حرکتی برای پیروزی تمامی مستضعفین بر مستکبرین بود زمینه تداوم این انقلاب را فراهم می‌کند.

(تألیفی)

- (۱) در داخل و خارج کشور (۲) در امت اسلام (۳) در داخل (۴) در خارج

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، قانون اساسی با توجه به محتوای اسلامی انقلاب ایران که حرکتی برای پیروزی تمامی مستضعفین بر مستکبرین بود زمینه تداوم این انقلاب را در داخل و خارج کشور فراهم می‌کند، بنابراین گزینه یک صحیح است.

۱۹. مطابق مقدمه قانون اساسی کدام مورد صحیح نمی‌باشد؟ (تألیفی)

- (۱) جمهوری اسلامی ایران در گسترش روابط بین‌المللی، با دیگر جنبش‌های اسلامی و مردم می‌کوشد تا راه تشکیل امت واحد جهانی را هموار کند.
- (۲) قانون اساسی تضمین‌گر نفی هرگونه استبداد فکری و اجتماعی و انحصار اقتصادی می‌باشد.
- (۳) قانون‌گذاری که مبین ضابطه‌های مدیریت اجتماعی است بر مدار قرآن و سنت، جریان می‌یابد.
- (۴) حکومت از دیدگاه اسلام تبلور منافع طبقات جامعه است.

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، حکومت از دیدگاه اسلام، برخاسته از موضع طبقاتی و سلطه‌گری فردی یا گروهی نیست بلکه تبلور آرمان سیاسی ملتی هم‌کیش و هم‌فکر است که به خود سازمان می‌دهد تا در روند تحول فکری و عقیدتی راه خود را به سوی هدف نهایی (حرکت به سوی الله) بگشاید، بنابراین گزینه چهار عبارتی بر خلاف این قسمت قانون اساسی بیان کرده است و گزینه چهار صحیح نمی‌باشد.

۲۰. بر اساس مقدمه قانون اساسی، قانون اساسی تضمین‌گر..... و انحصار..... می‌باشد.

(تألیفی)

- (۱) نفی هرگونه استبداد فکری و اجتماعی - اقتصادی
- (۲) حقوق و آزادی‌های عمومی - دینی
- (۳) نفی ستم - سیاسی
- (۴) حقوق شهروندان - قدرت

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، قانون اساسی تضمین‌گر نفی هرگونه استبداد فکری و اجتماعی و انحصار اقتصادی می‌باشد و در خط گسستن از سیستم استبدادی، و سپردن سرنوشت مردم به دست خودشان تلاش می‌کند، گزینه یک صحیح است.

۲۱. آیه مبارکه «أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ» در مقدمه قانون اساسی به چه موضوعی اشاره دارد؟

(تألیفی)

- (۱) زمین میراث صالحان است.
- (۲) سپردن سرنوشت مردم به دست خودشان
- (۳) تشکیل امت واحد جهانی
- (۴) صالحان عهده‌دار حکومت و اداره مملکت می‌گردند.

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، در ایجاد نهادها و بنیادهای سیاسی که خود پایه تشکیل جامعه است بر اساس تلقی مکتبی، صالحان عهده‌دار حکومت و اداره مملکت می‌گردند و این عبارت مبارکه قرآنی در مقدمه قانون اساسی به این موضوع اشاره دارد، گزینه چهار صحیح است.

۲۲. آیه مبارکه «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ أَنَا رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُونِ» در مقدمه قانون اساسی به چه موضوعی اشاره دارد؟

(تألیفی)

- (۱) تشکیل امت واحد جهانی
- (۲) اتحاد ملل
- (۳) سپردن سرنوشت به دست امت
- (۴) عبادت خداوند در مسیر حکومت

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، معنای این آیه مبارکه قرآنی آن است که (این امت شما امتی یگانه است و منم پروردگار شما پس مرا پرستید) این عبارت به تشکیل امت واحد جهانی اشاره دارد، گزینه یک صحیح است.

۲۳. با عنایت به مقدمه قانون اساسی، قانون گذاری در نظام جمهوری اسلامی: (تألیفی)

(۱) بر اساس نظر شورای نگهبان است.

(۲) باید مطابق اصول کلی حقوق باشد.

(۳) مبین ضابطه های مدیریت اجتماعی است که مدار قرآن و سنت، جریان می یابد.

(۴) به طور مستقیم و غیرمستقیم توسط مردم صورت می گیرد.

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، قانون گذاری که مبین ضابطه های مدیریت اجتماعی است بر مدار قرآن و سنت، جریان می یابد. بنابراین نظارت دقیق و جدی از ناحیه اسلام شناسان عادل و پرهیزکار و متعهد (فقه های عادل) امری محتوم و ضروری است. گزینه سه صحیح است.

۲۴. عبارت قرآنی «وَاللّٰهُ الْمَصِيرُ» در مقدمه قانون اساسی به چه موضوعی اشاره دارد؟ (تألیفی)

(۱) معاد

(۲) هدف از حکومت

(۳) توحید

(۴) هدایت خداوند نسبت به جهادگران فی سبیل الله

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، هدف از حکومت، رشد دادن انسان در حرکت به سوی نظام الهی است، والی الله المصیر، گزینه دو صحیح است.

۲۵. با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش شیوه حکومت در اسلام، رشد دادن انسان در حرکت

به سوی نظام الهی است این موضوع به چه نحوی محقق می شود؟ (تألیفی)

(۱) مشارکت فعال و گسترده تمامی عناصر اجتماع در روند تحول جامعه

(۲) قانون گذاری صحیح

(۳) اجتهاد مستمر فقها

(۴) نظارت بر قانون اساسی

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت شیوه حکومت در اسلام، هدف از حکومت، رشد دادن انسان در حرکت به سوی نظام الهی است تا زمینه بروز و شکوفایی استعدادها به منظور تجلی ابعاد خداگونگی انسان فراهم آید و این جز در گرو مشارکت فعال و گسترده تمامی عناصر اجتماع در روند تحول جامعه نمی تواند باشد، گزینه یک صحیح است.

۲۶. در مقدمه قانون اساسی آیه مبارکه قرآنی «وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» به چه مفهومی اشاره دارد؟ (تألیفی)

(۱) گزینه ۲ و ۴

(۲) قرار دادن سهم از ارث بلا وارث برای مستضعفان امت

(۳) هیچکدام

(۴) تحقق حکومت مستضعفین در زمین

اصول کلی | ۲۵

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت شیوه حکومت در اسلام، این عبارت قرآن مورد اشاره قرار گرفته است و معنای آن این است که (ما می‌خواهیم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان روی زمین قرار دهیم) گزینه چهار صحیح است.

۲۷. در مقدمه قانون اساسی به چه نهادی به عنوان راهگشای ایجاد جامعه اسلامی اشاره شده است؟

(تألیفی)

(۱) قوه مجریه (۲) رهبری (۳) قوه قضاییه (۴) قوه مقننه

پاسخ: بر اساس مقدمه قانون اساسی در بخش قوه مجریه، قوه مجریه به دلیل اهمیت ویژه‌ای که در رابطه با اجرای احکام و مقررات اسلامی به منظور رسیدن به روابط و مناسبات عادلانه حاکم بر جامعه دارد و همچنین ضرورتی که این مسأله حیاتی در زمینه‌سازی وصول به هدف نهایی حیات خواهد داشت بایستی راهگشای ایجاد جامعه اسلامی باشد. گزینه یک صحیح است.

۲۸. ضامن عدم انحراف سازمان‌های مختلف از وظایف اصیل اسلامی خود، چه مقامی می‌باشد؟

(تألیفی)

(۱) رهبری (۲) فقهای شورای نگهبان

(۳) گزینه ۱ و ۲ صحیح است (۴) مراجع تقلید(فقها)

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش ولایت فقیه عادل، قانون اساسی زمینه تحقق رهبری فقیه جامع‌الشرایطی را که از طرف مردم به عنوان رهبر شناخته می‌شود آماده می‌کند تا ضامن عدم انحراف سازمان‌های مختلف از وظایف اصیل اسلامی خود باشد. گزینه یک صحیح است.

۲۹. قانون اساسی زمینه تحقق رهبری فقیه جامع‌الشرایطی را که از طرف به عنوان رهبر

شناخته می‌شود آماده می‌کند تا ضامن خود باشد.

(تألیفی)

(۱) مردم- عدم انحراف سازمان‌های مختلف از وظایف اصیل اسلامی

(۲) مجلس خبرگان رهبری- اسلامیت انقلاب اسلامی

(۳) مردم و مجلس خبرگان رهبری- اسلامیت انقلاب اسلامی

(۴) هیچکدام

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش ولایت فقیه عادل، گزینه یک صحیح است.

۳۰. حدیث «مَجَارِی الْأُمُور بَیْدُ الْعُلَمَاءِ بِاللَّهِ الْأَمَنَاءُ عَلَى حَلَالِهِ وَ حَرَامِهِ» در کدام موضوع، از موضوعات قانون اساسی مورد توجه قرار گرفته است؟

(تألیفی)

(۱) مجلس خبرگان رهبری (۲) ولایت فقیه

(۳) اقتصاد (۴) مالکیت خصوص و کسب و کار

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش ولایت فقیه عادل، این حدیث در آنجا بیان شده است و معنای آن این است که جریان امور در دست علما بالله که آگاه و امین برحلال و حرام خدا هستند می‌باشد، گزینه دو صحیح می‌باشد.

۳۱. با توجه به مقدمه قانون اساسی:

(تألیفی)

(۱) در اسلام اقتصاد عامل تخریب و فساد و تباهی می‌شود.

(۲) اقتصاد هدف است.

(۳) رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست و تکاثر ثروت و سودجویی، اصل است.

(۴) اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظاری جز کارائی بهتر در راه وصول به هدف نمی‌توان داشت.

پاسخ: باتوجه به مقدمه قانون اساسی در بخش اقتصاد وسیله است نه هدف، در اسلام اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظاری جز کارائی بهتر در راه وصول به هدف نمی‌توان داشت با این دیدگاه برنامه اقتصادی اسلامی فراهم کردن زمینه مناسب برای بروز خلاقیت‌های متفاوت انسانی است، بنابراین گزینه چهار صحیح است.

۳۲. با عنایت به مقدمه قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تأمین امکانات مساوی و متناسب و ایجاد کار برای همه افراد و رفع نیازهای ضروری جهت استمرار حرکت تکاملی انسان بر عهده است.

(تألیفی)

(۱) دولت (۲) آحاد مردم (۳) حکومت اسلامی (۴) رئیس جمهور

پاسخ: با توجه به مقدمه قانون اساسی در بخش اقتصاد وسیله است نه هدف، گزینه سه صحیح است.

۳۳. کدام گزینه صحیح نیست؟

(تألیفی)

(۱) زن در مقدمه‌ی قانون اساسی، در خدمت اشاعه مصرف زدگی و استثمار است.

(۲) زن به موجب مقدمه‌ی قانون اساسی، از حالت ابزار کار بودن در خدمت اشاعه مصرف زدگی باید خارج شود و در جهت آسایش خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه، مسئولیتی کمتر از پیش، برعهده خواهد گرفت.

(۳) زن ضمن بازبایی وظیفه‌ی نه چندان خطیر و پر ارج مادری در پرورش انسان‌های مکتبی، هم‌رزم مردان در میدان‌های فعال حیات است.

(۴) همه‌ی گزینه‌ها

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت زن در قانون اساسی، گزینه‌های یک، دو و سه مفهومی مخالف مباحث مطرح شده در این قسمت می‌باشد بنابراین گزینه چهار صحیح است.

۳۴. در ایجاد بنیادهای اجتماعی اسلامی، از نیروهای انسانی که تاکنون در خدمت استثمار همه جانبه خارجی بودند استیفای حقوق کدام گروه بیشتر خواهد بود؟

(تألیفی)

(۱) ایثارگران (۲) کارگران (۳) زنان (۴) انقلابیون

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت زن در قانون اساسی، زنان به دلیل ستم بیشتری که تاکنون از نظام طاغوتی متحمل شده‌اند استیفای حقوق آنان بیشتر خواهد بود. گزینه سه صحیح است.

۳۵. با عنایت به مقدمه قانون اساسی نیروهای انسانی در چه زمانی هویت اصلی و حقوق انسانی خود را باز می‌یابند؟

(تألیفی)

(۱) در ایجاد بنیادهای اجتماعی اسلامی (۲) تبعیت از قوانین و مقررات بین‌المللی

(۳) در توجه به حقوق بشر اسلامی (۴) در نظام طاغوت

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت زن در قانون اساسی، در ایجاد بنیادهای اجتماعی اسلامی، نیروهای انسانی که تاکنون در خدمت استعمار همه جانبه خارجی بودند هویت اصلی و حقوق انسانی خود را باز می‌یابند، گزینه یک صحیح است.

۳۶. **باتوجه به قانون اساسی واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان چه نهادی می‌باشد؟**

- (۱) خانواده (۲) رهبری جامعه (۳) فرد (۴) مسجد

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت زن در قانون اساسی، خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده که زمینه‌ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد یابنده انسان است اصل اساسی بوده و فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است. گزینه یک صحیح است.

۳۷. **بر اساس مقدمه‌ی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، حفظ و حراست از مرزها و جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان، بر عهده کدام مورد است؟**

(دکتری، حقوق عمومی، ۱۳۹۸)

- (۱) ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (۲) نیروهای نظامی و انتظامی
(۳) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (۴) ارتش جمهوری اسلامی ایران

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت ارتش مکتبی، گزینه یک صحیح است.

۳۸. **در تشکیل و تجهیز نیروهای دفاعی کشور، کدام موارد باید اساس و ضابطه باشد؟**

- (۱) قدرت و ایمان
(۲) ایمان و مکتب
(۳) حاکمیت قانون خدا

(۴) جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش ارتش مکتبی گزینه دو صحیح است.

۳۹. **مقدمه قانون اساسی برای ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب چه وظایفی را مطرح کرده است؟**

(۱) حفظ و حراست از مرزها توسط ارتش و جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان توسط سپاه

(۲) حفظ و حراست از مرزها و جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان

(۳) حفظ و حراست از مرزها توسط سپاه و جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان توسط ارتش

(۴) هیچکدام

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در قسمت ارتش مکتبی، ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب نه تنها حفظ و حراست از مرزها بلکه با رسالت مکتبی یعنی جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش حاکمیت قانون خدا در جهان را نیز عهده‌دار خواهند بود. گزینه دو صحیح است.

۴۰. عبارت مبارکه قرآنی «وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ» در مقدمه قانون اساسی به چه موضوعی اشاره دارد؟ (تألیفی)

(۱) تشکیل و تجهیز نیروهای دفاعی کشور (۲) قانونمداری

(۳) اتحاد ملل اسلامی (۴) برابری و برادری

پاسخ: عبارت قرآنی فوق در بخش ارتش مکتبی در مقدمه قانون اساسی ذکر شده است، معنای این عبارت آن است که در برابر آنان (دشمنان) آنچه در قدرت و توان دارید از نیرو (و نفرت و ساز و برگ جنگی) و اسبان ورزیده آماده کنید تا به وسیله آنها دشمن خدا و دشمن خودتان را بترسانید. گزینه یک صحیح است.

۴۱. هدف از شکل گرفتن ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران در مقدمه قانون اساسی چه مواردی می‌باشد؟ (تألیفی)

(۱) مقابله با عناصر فاسد داخلی و خارجی (۲) تشکیل و تجهیز نیروهای دفاعی کشور

(۳) جهاد در راه خدا (۴) مقابله با ضد انقلاب

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش ارتش مکتبی، در تشکیل و تجهیز نیروهای دفاعی کشور توجه بر آن است که ایمان و مکتب، اساس و ضابطه باشد، بدین جهت ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب در انطباق با هدف فوق شکل داده می‌شوند، گزینه دو صحیح است.

۴۲. مستند قرآنی قسمت «قضا در قانون اساسی» در مقدمه‌ی قانون اساسی، کدام عبارت شریفه است؟ (تألیفی)

(۱) لیحکم بینهم ان یقولوا سمعنا و اطعنا و... (۲) و من لم یحکم بما انزل الله فاولئک...

(۳) فلا وربک لا یومنون حتی یحکموک فیما... (۴) و اذا حکمتم بین الناس انتحکموا بالعدل

پاسخ: در مقدمه قانون اساسی در بخش قضا در قانون اساسی به آیه مبارکه (و اذا حکمتم بین الناس ان تحکموا بالعدل) اشاره شده است معنای این عبارت آن است که هنگامی که بین مردم داوری می‌کنید به عدل حکم کنید. گزینه چهار صحیح است.

۴۳. به موجب مقدمه‌ی قانون اساسی، سیستم قضایی... (تألیفی)

(۱) باید بر پایه عدل اسلامی و متشکل از قضات عادل و آشنا به ضوابط دقیق دینی ایجاد گردد.

(۲) باید بر پایه عدل اسلامی و متشکل از قضات عادل و آشنا به ضوابط دقیق قانونی ایجاد گردد.

(۳) گزینه ۱ و ۲ صحیح است.

(۴) هیچ کدام

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش قضا در قانون اساسی، ایجاد سیستم قضایی بر پایه عدل اسلامی و متشکل از قضات عادل و آشنا به ضوابط دقیق دینی پیش‌بینی شده است. گزینه یک صحیح می‌باشد.

۴۴. مسأله قضاء در نظام جمهوری اسلامی ایران در رابطه با چه امری و به چه منظوری تشکیل شده است؟ (تألیفی)

- (۱) پاسداری از حقوق مردم و پیشگیری از انحرافات موضعی در درون امت اسلامی
- (۲) مجازات عناصر رژیم سابق
- (۳) به جهت مبارزه با عناصر فاسد داخلی
- (۴) هیچ کدام

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش قضا در قانون اساسی، مسأله قضاء در رابطه با پاسداری از حقوق مردم در خط حرکت اسلامی، به منظور پیشگیری از انحرافات موضعی در درون امت اسلامی امری است حیاتی، گزینه یک صحیح است.

۴۵. بر اساس مقدمه قانون اساسی، کدام عبارت در ارتباط با قوه مجریه صحیح است؟ (تألیفی)

- (۱) نظام بوروکراسی زائیده طاغوت، تا حدی که به ساختار اجرایی کشور لطمه نزند، طرد نخواهد شد.
- (۲) نظام بوروکراسی طاغوتی با هدف ایجاد نظام اجرایی کارآمد و سریع در اجرای تعهدات اداری، طرد خواهد شد.
- (۳) طرد نظام بوروکراسی طاغوتی منوط به ایجاد لطمه به ساختار اجرایی کشور نبوده و به صورت مطلق بیان شده است.
- (۴) گزینه ۲ و ۳ صحیح است.

پاسخ: با عنایت به قانون اساسی در بخش قوه مجریه، گزینه چهار صحیح است. در این بخش نظام بوروکراسی به شدت نهی می شود.

۴۶. با عنایت به مقدمه قانون اساسی پیرامون مباحث قوه مجریه کدام گزینه غلط است؟ (تألیفی)

- (۱) نظام بوروکراسی که زائیده و حاصل حاکمیت های طاغوتی است به شدت طرد خواهد شد تا نظام اجرایی با کارایی بیشتر و سرعت افزون تر در اجرای تعهدات اداری به وجود آید.
- (۲) قوه مجریه به دلیل اهمیت ویژه ای در رابطه با اجرای احکام و مقررات اسلامی به منظور رسیدن به روابط و مناسبات عادلانه حاکم بر جامعه دارد.
- (۳) محصور شدن در هر نوع نظام دست و پا گیر پیچیده که وصول به اهداف را کند و یا خدشه دار کند از دیدگاه اسلامی نفی خواهد شد.
- (۴) هیچ کدام

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش قوه مجریه، گزینه چهار صحیح است.

۴۷. مطابق مقدمه‌ی قانون اساسی، وسایل ارتباط جمعی باید در جهت..... و در خدمت.....قرار گیرد.
(تألیفی)

- (۱) اشاعه فرهنگ اسلامی-روند تکاملی انقلاب اسلامی
- (۲) روند تکاملی قانون اساسی-اشاعه فرهنگ اسلامی
- (۳) روند تکاملی انقلاب اسلامی-اشاعه فرهنگ اسلامی
- (۴) اشاعه فرهنگ اسلامی-روند تکاملی قانون اساسی

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش وسایل ارتباط جمعی، گزینه سه صحیح است.

۴۸. وسایل ارتباط جمعی باید.....
(تألیفی)

- (۱) از برخورد سالم اندیشه‌های متفاوت بهره جوید و از اشاعه و ترویج خصلت‌های تخریبی و ضد اسلامی پرهیز کند.
- (۲) از اشاعه و ترویج خصلت‌های ضد اسلامی پرهیز کند و صرفاً از اندیشه‌های موافق اسلام بهره جوید.
- (۳) گزینه ۱ و ۲ صحیح است.
- (۴) علاوه بر بهره‌جویی از اندیشه‌های سالم اسلامی، از مقابله با خصلت‌های ضد اسلامی پرهیز کند.

پاسخ: با عنایت به مقدمه قانون اساسی در بخش وسایل ارتباط جمعی، وسایل ارتباط جمعی (رادیو - تلویزیون) بایستی در جهت روند تکاملی انقلاب اسلامی در خدمت اشاعه فرهنگ اسلامی قرار گیرد و در این زمینه از برخورد سالم اندیشه‌های متفاوت بهره جوید و از اشاعه و ترویج خصلت‌های تخریبی و ضد اسلامی جداً پرهیز کند، گزینه یک صحیح است.

۴۹. عبارت مبارکه قرآنی «وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ» در مقدمه قانون اساسی به چه موضوعی اشاره دارد؟
(تألیفی)

- (۱) جامعه نمونه اسلامی که بتواند الگویی بر همگی مردم جهان باشد.
- (۲) شهدا برای مردم الگو می‌باشند.
- (۳) جایگاه شهدا نزد مردم
- (۴) پاداش شهدا

پاسخ: بر اساس مقدمه قانون اساسی در بخش وسایل ارتباط جمعی، امت مسلمان با انتخاب مسئولین کاردان و مؤمن و نظارت مستمر بر کار آنان به طور فعالانه در ساختن جامعه اسلامی مشارکت جویند به امید اینکه در بنای جامعه نمونه اسلامی (اسوه) که بتواند الگو و شهیدی بر همگی مردم جهان باشد موفق گردد. (وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ)، گزینه یک صحیح می‌باشد.